

TÜRKÇE

Soru Kitabı

Mehmet Eskin

VIDEO ÇÖZÜMLÜ

Yeni Nesil
Sorular

MEB Müfredatına Uygun
Farklı Soru Tiplerinde
Full Video Çözümlü
Kazanım Testleri
Uygulama Testleri
Sınav Testleri

Akıllı Tahta

polimat

1. ÜNİTE

Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam

Sözcükte Anlam.....	8
Deyimler - Atasözleri	14
Söz Öbeklerinde Anlam.....	18
Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam (Sınav Testi)	26

2. ÜNİTE

Cümlede Anlam (Kavramlar) – Cümle Yorumu

Cümlede Anlam.....	30
Cümle Yorumu.....	42
Cümlede Anlam (Kavramlar) - Cümle Yorumu (Sınav Testi)	54

3. ÜNİTE

Paragrafta Biçim ve Anlam

Anlatım Biçimleri.....	60
Paragraf Yapısı	68
Paragraf Yorumu	76
Paragrafta Biçim ve Anlam (Sınav Testi)	100
Aynı Paragrafa Bağlı Karma Sorular	110
Aynı Paragrafa Bağlı Karma Sorular (Sınav Testi)	130

4. ÜNİTE

Ses Bilgisi - Yazım - Noktalama

Ses Bilgisi	138
Yazım Kuralları	146
Noktalama	156
Ses Bilgisi - Yazım - Noktalama (Sınav Testi)	166

5. ÜNİTE

Sözcük Yapısı ve Ekler

Sözcük Yapısı ve Ekler	172
Sözcük Yapısı ve Ekler (Sınav Testi)	180

6. ÜNİTE

Sözcük Türleri ve Tamlamalar

İsim (Ad)	184
Sıfat (Ön Ad)	188
Zamir (Adıl)	192
Tamlamalar	196
Zarf (Belirteç)	202
Edat - Bağlaç - Ünlem	206
Sözcük Türleri / Ad Soylu Sözcükler (Sınav Testi)	210
Fiil (Eylem)	216
Fiilimsiler (Eylemsiler)	224
Fiil Çatısı	228
Fiil - Fiilimsi - Fiil Çatısı (Sınav Testi)	234

7. ÜNİTE

Cümlenin Öğeleri - Cümle Türleri

Cümlenin Öğeleri.....	238
Cümle Türleri.....	252
Cümlenin Öğeleri - Cümle Türleri (Sınav Testi).....	260

8. ÜNİTE

Dil Bilgisi Karma Sorular

Dil Bilgisi Karma Sorular	268
Dil Bilgisi Karma Sorular (Sınav Testi)	286

9. ÜNİTE

Anlatım Bozuklukları

Anlamla İlgili Anlatım Bozuklukları.....	290
Dil Bilgisiyle İlgili Anlatım Bozuklukları.....	298
Anlatım Bozuklukları (Sınav Testi).....	306
Cevap Anahtarı	313

|| 1. ÜNİTE

Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam

▶ Sözcükte Anlam	8
▶ Deyimler - Atasözleri.....	14
▶ Söz Öbeklerinde Anlam	18

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, altı çizili sözcüğün anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) Kısa sürede bitirebilirim, diye düşünüyorum ama tam olarak kaç gün süreceğini kestiremiyorum. (Akıl yoluyla gerçeğe yakın bir yargıya varamamak)
- B) Bilindiği gibi bu anlaşmalar, Osmanlı Devleti'nin taksimini öngörüyordu. (Bir konudaki risk hakkında uyararak)
- C) Yaşadıklarımızdan arta kalanlar her geçen gün biraz daha silikleşse de hâlâ bizi birbirimize bağlamaya yetiyordu. (Belirginliğini ve önemini yitirmek)
- D) Mustafa Kemal'in içine ilk defa lisedeyken vatan kaygısı çöktü. (Yoğun biçimde duymak)
- E) Projeyi bir defa daha ötelersek güvenilirliğimizin sarılacağını düşünüyorum. (Belli olmayan bir süre ertelemek)

2. Aşağıdakilerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

- A) Baharları, en çok yağmur damlalarının tıptırtısıyla uyanmayı seviyorum.
- B) Bu küçük kasaba, yorulduğumda istirahate çekildiğim sakin bir limandı benim için.
- C) Ne zaman düşüncelerim yolunu kaybetse kalbimin sesini dinlerim.
- D) İnsan avuçlarından kayıp giden zamanın değerini elleri boş kaldığında anlıyor.
- E) Sımsıcak insanların arasında, zamanın nasıl geçtiğini anlamamışım.

3. Ülkemizde bir sanat müzesi ---- yönündeki çalışmalar ilk kez XIX. yüzyıl sonlarında başlatılmıştır. Güzel Sanatlar Okulunun kuruluşuyla da yakından ilgisi olan bu ---- sonunda bir koleksiyon oluşturulmaya başlanmış ancak müzenin açılışı gerçekleştirilememiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilemez?

- A) kurulması – teşebbüsün
- B) oluşturulması – atılımın
- C) açılması – girişimin
- D) toplanması – işin
- E) inşa edilmesi – çalışmaların

4. Sık kitap yayımlayan bir yazar değil, yirmi üç yılda beşinci kitabı bu. Her yıl bir kitabı çıksın diye ---- yazarlardan değil. O; özenli, seçici bir yazar.

Bu parçada boş bırakılan yere anlam akışına göre aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilebilir?

- A) enine boyuna
- B) çalakalem
- C) birdenbire
- D) zamanlı zamansız
- E) eğip bükmeden

5. I. Yönetmen, yapıtı sinemaya başarıyla uyarlamış.
II. Bizim takım az farkla yarışmayı kazandı.
III. Sizin bu konudaki düşüncelerinizi onaylamıyoruz.
IV. Yazınımızda ayrı bir yeri olduğu gerçeği yadsınamaz.
V. Anıları, aradan on beş yıl geçmesine rağmen solmadı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözcükler gerçek anlamlarının dışında kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) Yalnız V
D) II ve IV E) III ve V

6. Aşağıdakilerin hangisinde "geçmek" sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?

Anlam	Kullanım
A) Olmak, cereyan etmek	: Aramızda geçenler sadece bizi ilgilendirir.
B) Yazılmak, girmek	: Son günlerde yaşadıklarımız tarihe geçebilecek nitelikteydi.
C) Harcamak, tüketmek	: Dün bütün günüm seni beklemekle geçti.
D) Etkilemek, işlemek	: Çocuğun başına güneş geçmiş.
E) Kırılmak, küsmek	: Yârdan geçilir de anadan geçilmez.

7. Önceleri çiftlik ağasının kendilerine hakaret etmesine epeyce bozulan iki genç adam da sonunda bu durumu kanıksamıştı.

Bu cümledeki "kanıksamak" sözcüğünün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Benim yaşadığım yerde geleneklere bağlılık çocuk yaşta öğrenilir.
 B) Sabahları erkenden kaldırılıyor diye söylenmesinden bıkmıştık.
 C) Eskiden çok titiz hazırlıyordun dosyaları, neden vazgeçtin bu titizlikten?
 D) Uzun uzun düşündükten sonra bazı riskleri bilmeme rağmen teklifi kabul ettim.
 E) Arkadaşlarımın her fırsatta maçta yediğim golden dolayı benimle eğlenmesine alışmıştım.

8. 2002 yılında poliodan arınmış ülke sertifikası ---- ülkemizde, beşli karma aşının içinde yer alan inaktivepolio virüs aşısı ile çocuklarımız koruma altındadır. Ancak dünyada hâlâ birkaç ülkede çocuk felci hastalığı (poliomiyelit) görülmesi ---- toplumsal bağışıklamayı sağlayacak oral polio aşısı uygulaması da devam etmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) verilen - sayesinde
 B) alan - nedeniyle
 C) yapan - etkisiyle
 D) dağıtılan - bahanesiyle
 E) hak kazanan - kararıyla

9. Bu güzel kasabaya gitgide daha çok bağlıyordu.

Altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Şemsiyesini unutunca baştan ayağa ıslandı.
 B) Kitapta yer yer bu konulara da değinmiş.
 C) Hastalık onu günden güne bitiriyor.
 D) Öteden beri şiir okumayı severdi.
 E) Bahçeye boydan boya gül fidanları dikti.

10. Mektubumun kâğıt beyazına

I
 Serpiyorum berrak düşüncemi

II
 Bir çiçeği eklerim anneciğim sana

III IV
 Ve çamların yaz esintisini

V

Bu dizelerde altı çizili sözlerden hangileri soyut anlamlıdır?

- A) Yalnız II B) Yalnız V C) I ve III
 D) II ve V E) III ve IV

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?**

- A) Arkadaşlarını bu konuyla ilgili yokluyor, onların tepkilerini ölçüyor.
 B) Masasındaki dosyaları inceliyor, eksiklikleri belirliyor.
 C) Bizi, siz de anlamıyorsunuz, sıkıntılarımızı paylaşmıyorsunuz.
 D) Soruyu iyice açıkladı, nasıl çözüleceğini öğretti.
 E) Ailesinden ayrılınca yükü ağırlaştı, her şeyle tek başına uğraşmak onu yordu.

12. **Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi, terim anlamıyla kullanılmamıştır?**

- A) Tuttuğumuz takım son saniye basketiyle maçı kazandı.
 B) Oyunun ilk perdesi izleyenleri hayli etkiledi.
 C) İşlemi son noktaya getirdiği hâlde tamamlamadı.
 D) Okuduğum dizelerden oldukça etkilenmişe benziyor.
 E) Çemberin çapını bulmak için çok uğraştı.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ad aktarması” vardır?

- A) Etüt salonunda yüksek sesle konuşmamaya özen gösteriyorlar.
B) Ayakkabılarını çıkarıp el dokuması halılarla döşenmiş çadıra girdi.
C) Son günlerde yaşananlarla ilgili üniversiteden bir açıklama geldi.
D) Önümüzdeki ders de bu romanı tartışmaya devam edeceğiz.
E) Kasaba, bu ışıklı gecede her zamankinden güzel görünüyordu.

2. I. Fırtına, ülkenin batı bölgelerini vurdu.
II. Küskünlüğünden kendini yollara vurdu.
III. Çocuğun öfkesi gözlerine vurmuştu.
IV. İlk atışta hedefi vurdu.
V. Arka dişindeki ağır bir süre sonra bütün dişlerine vurdu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerindeki “vurmak” sözcüğü, anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II B) II ve V C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

3. Aşağıdaki cümlenin hangisinde altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?

- A) Onunla tekrar görüştük, her alanda iş birliği yapmayı kararlaştırdık.
B) Kolunda bir küçük yara vardı, keskin bir acı hissetti.
C) Onun tarafsız yorumları sayesinde toplantıdan tutarlı kararlar çıktı.
D) Birtakım eksiklerimiz olduğunu belirtti, bunları ortaya koydu.
E) İşlemler sabah saatlerinde başladı, akşama kadar sürdü.

4. I. Zamanında yetiştin, tehlikeden kurtardın bizi.
II. Her şeyin zamanında yapılması gerekir.
III. Onun zamanında böyle şeyler gündeme bile gelmezdi.
IV. Bunları, zamanında düşünmen gerekmez miydi?
V. Zamanında böyle karar vermiş olmasaydı, şimdi rahat edemezdi.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde “zamanında” sözcüğü “dönem, devir” anlamında kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. Çevirilerinde yazarın üslubuna bağlı kalmaya özen gösteriyor.
II. Yaptığı sağduyulu açıklamalarla beğeni topladı.
III. Önerilerimizi ciddiyetle dinledi, her ayrıntıya ilgi gösterdi.
IV. Görüşleri özellikle genç sanatçılar arasında alıcı buldu.
V. Gazetede yayımlanan röportaj farklı kesimlerden sert tepkiler aldı.

Bu cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler, anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) II ve V E) IV ve V

6. Aşağıdakilerden hangisinde “kalkmak” sözcüğünün verilen anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?

Anlam	Kullanım
A) Kararlı olmak	: Adam, daha tam iyileşmeden işe gitmeye kalktı.
B) Geçerliliğini yitirmek	: Madenî on bin liralara geçen yıl kullanımdan kalktı.
C) Yola çıkmak	: Otobüs yarın saat onda kalkacaktır.
D) Uyanmak, yataktan kalkmak	: Sabah kalkar kalkmaz seni arayacağım.
E) Kabarmak, ayrılmak	: Yağmurda ıslanan masanın kaplaması kalktı.

7. Aşağıdakilerin hangisinde “sürmek” sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?

Anlam	Kullanmak
A) Uzatmak, ileri doğru itmek	: Belgeleri görevlinin önüne sürdü.
B) Önüne katıp götürmek, yönetip yürütmek	: Çobanlar koyunları karşıdaki meraya doğru sürdü.
C) Dokunmak, değdirmek	: Elini tablonun yüzeyindeki kabartmalara sürdü.
D) Devam etmek	: Derslerini bitirdikten sonra bahçede bisiklet sürdü.
E) Birini bir başka zorunda bırakmak	: Dönemin hükûmeti, isyan-ülkeye gitmek için Malta'ya sürdü.

8. I. Nasıl olsa bizim haklı olduğumuzu o da görecektir.
 II. Her nedense onunla yıldızımız bir türlü barışmadı.
 III. Her şeye rağmen yaşama sevincini kaybetmedi.
 IV. Bu işin sorumlusu er ya da geç ortaya çıkarılacak.
 V. Dün olanları enine boyuna düşündüm.

Numaralanmış cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
 D) III ve IV E) III ve V

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?

- A) Kasabanın geçirdiği bu değişim, ileride göstereceği gelişmenin de habercisi.
 B) Bu tuhaf tavrı ona yakıştıramadık, şaşkınlığımızı gizleyemedik.
 C) Bu kısacık soruyu biz çözemedik, o ise basit bir yolla hemen çözdü.
 D) Davranışlarındaki garipliği ilk anda sezmiş, bir aksilik olduğunu anlamıştı.
 E) Yapıtında kullandığı bu özenli ve bir o kadar da özgün dil onu başarıya götürüyor.

10. Somutlaştırma, soyut bir durumu somut ifadelerle anlatmaktır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinde somutlaştırma söz konusu değildir?

- A) Nedenini tam olarak bilemiyordum ama içine bir kurt düşmüştü.
 B) Adam, korku ve telaş içinde avazı çıktığı kadar bağırıyordu.
 C) Siz onu bilmezsiniz; karda yürür, izini belli etmez.
 D) Gördükleri karşısında, tüyleri diken diken olmuştu.
 E) Rahatına diyecek yok, elini sıcak sudan soğuk suya sokmuyor.

11. I. Treni kaçırmıştık, neyse ki biletleri iade edebildik.
 II. Çok dil döktük, gelgelelim onu yolundan çeviremedik.
 III. Faturaları yatırmayı yine unutmuş hâlbuki dün ona hatırlatmıştım.
 IV. Sporun önemini biliyorum ancak spor yapmak için zaman ayıramıyorum.

Numaralanmış cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

12. Aşağıdakilerden hangisinde “bırakmak” sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?

Anlam	Kullanmak
A) Bir alışkanlıktan vazgeçmek	: İşin zor kısmını bu sefer bana bıraktı.
B) Bir işi başka zamana ertelemek	: Ödevimizi bitirebilmek için pikniği sonraya bıraktık.
C) Bir işin sorumluluğunu başkasına vermek	: Dükkanı oğluna bırakıp emekli olacaktım.
D) Pazarlıkta belli bir fiyata vermeyi kabul etmek	: Bir milyonluk malı size yarı fiyatına bırakacağım.
E) Engel olmamak, izin vermek	: Bırak da bu soruyu ben çözeyim.

1. Ben kendimi bildim bileli (sürekli olarak) bu tekneyle
I
avlanırım. Sizin anlayacağınız otuz yıldır... Ben tekne-
le ekmeğimi kazanıyorum (geçimimi sağlıyorum). Denizi
II
severiz biz, ona saygı duyar, gözümüz gibi bakarız;
o da bize eli açık (cömert) davranır. Biz ekmeğimize
III
hürmetin (saygının) gereği olarak yasalara uyar, avlan-
IV
ma kurallarını ihlal etmeyiz. Çünkü o yasaların bizim
ekmek teknemizi korumak için konduğunu (yapıldığını)
V
biliriz.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi, parantez içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. 2008 yılında Vietnamlı bir köylü olan Ho Khanh, dünyanın en büyük mağarasını bir tesadüf sonucu ----. İngiliz Mağara Araştırmaları Derneğinin o sırada bölgede ---- profesyonel ekibi, Ho Khanh'ın gösterdiği mağaraya ulaştı. Ekiptekiler, gözlerine inanamadı: 80 metre derinliğindeki mağara o kadar büyüktü ki içinde kendi nehri ve ormanı vardı; ayrıca kendine ---- bir iklime sahipti.

Bu parçada boş bırakılan yerlere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) keşfetti - araştırma yapan - ait
B) fark etti - bulunan - özgü
C) buldu - çalışan - özel
D) gördü - gözlemleyen - has
E) karışlaştı - yer alan - göre

3. Araştırmalar, sosyal hayata ve iş hayatına daha aktif olarak ----, yaptıkları işten ve katıldıkları faaliyetlerden zevk alan, gelecekle ilgili olumlu ----, hoşgörülü ve esnek bir kişiliği ----, yakın çevresiyle olumlu duygusal ilişki ---- bireylerin strese daha dayanıklı olduklarını göstermektedir.

Aşağıdaki kelimelerden hangisi, bu cümlede boş bırakılan yerlerin herhangi birine getirilemez?

- A) düşünen B) kuran C) katılan
D) olan E) taşıyan

4. Yazar, biraz geleneksel anlatıya bağlı kalma niyetinin, biraz da kurgunun etkisiyle, öyküsüne çat kapı girmiyor. Önce bir kapıyı işaretliyor, zaman ve mekân belirlemeleri eşliğinde aralıyor onu, sonra olayların geçeceği alana çıkıyor.

Aşağıdakilerin hangisinde, bu parçadaki altı çizili sözün cümleye kattığı anlamı karşılayan bir sözcük vardır?

- A) İzmir'e hemen hemen on yıldır gitmedim.
B) Yöneticiyle kısa bir süre görüşmesi gerektiğini söylüyordu.
C) Birden başlayan yağmur trafiği felç etti.
D) Söyleyeceklerini açıkça ifade etmiyor, dolaylı yollarla anlatıyordu.
E) Muhtar adayı kapı kapı dolaşıp herkesten oy istiyor.

5. **Aşağıdakilerin hangisinde "bilmek" sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?**

Anlam	Kullanmak
A) Sanmak	: İnsanlar hakkında doğru bildiklerim yanlış çıkabilir.
B) Fikir sahibi olmak, bilgisi olmak	: Bu konuyla ilgili bildiklerini bizimle paylaşmalısın.
C) Değer vermek, sevmek	: Sen değişmişsin, benim bildiğim Ahmet böyle değildi.
D) Doğru cevap vermek	: Yarışmacı, kendisine yönelttiğimiz tüm soruları bildi.
E) Farkında olmamak	: Son günlerde ne yaptığını bilmiyor sanki.

6. Biliyorum kolay değil yaşamak
Gönül verip türkü söylemek yer üstüne

I II
Yıldız ışığında dolaşıp geceleri

III
Gündüzleri gün ışığında ısınmak
IV

Şöyle bir fırsat bulup yarım gün
Yan gelebilmek Çamlıca tepesine
V

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi soyut anlamdadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Bir sözle anlatılabilecek bir kavramı birden çok sözle anlatmaya “dolaylama” denir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “dolaylama” yoktur?

- A) Turistler, Ege'nin incisini ziyaret etmeden ülkemizden ayrılmıyor.
B) Ülkemizde bacasız sanayi önemli bir gelir kaynağıdır.
C) Yedi tepeli şehrin eski günlerini özlemle anıyoruz.
D) Hakem, meşin yuvarlağı eline alıp penaltı noktasını gösterdi.
E) Yazar, kitabında son yolculuğunda edindiği izlenimleri aktarmış.

8. Tiyatro, tarihi boyunca imkânsızlıklar ve ilgisizliklerle mücadele etti. Bir tiyatrocü olarak sinema benim düşmanım değil elbette ama onu tuzu kuru bir rakip olarak görüyorum.

Altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Konuşmacının konuya hakim olmadığı anlaşılıyor.
B) Bu konuda kendisine haksızlık yapıldığını düşünüyor.
C) Onun fikirleri toplumda giderek güç kazanıyor.
D) Gözü kara bir insandır, kimseden çekinmez.
E) Her türlü olanağa sahip biri için böyle konuşmak kolay.

9. İşleyişimiz, evet, biraz yavaştır. Özellikle önemli kararlar hızlıca alınamaz şirketimizde. Bunun sebebi müşterek akılla hareket etmeye önem vermemizdir. Yöneticilerimizden çalışanlarımıza herkesin önemli kararların alınma sürecine katkı sağlamasını önemsiyoruz.

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Gezimizde, bu bölgede farklı kültürlerin iç içe yaşadığını gördük.
B) Bir işi yapmadan önce onun olumlu, olumsuz yönleri hakkında etraflıca düşünürüm.
C) Denenmiş uygulamalar çoğu zaman daha az hata veriyor.
D) Dün akşam düşündük ve hepimizin dâhil olduğu, ortak bir sonuca vardık.
E) Herkesi memnun edecek bir çözüm yolu bulmalıyız.

10. **Aşağıdakilerin hangisinde “savurmak” sözcüğünün anlamı ile kullanımı birbirine uymamaktadır?**

Anlam	Kullanmak
A) Saçmak	: Gelin içeri girerken damadın annesi bir avuç buğdayı havaya savurdu.
B) Dağıtmak	: Pencere açık olduğu için rüzgâr masanın üzerindeki kâğıtları savurmuş.
C) Sallamak	: Kumandanın elini savurmasıyla askerler harekete geçti.
D) İsraf etmek	: Babasından kalan mirası savurdu.
E) Baskı yapmak	: Olay sırasında herkese tehditler savurdu.

11. **“Bağlamak” sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde “sona erdirmek” anlamında kullanılmıştır?**

- A) Taşıma işini sözleşmeye bağlamak gerekirdi.
B) Trafik yolları bağlamıştı, kuş uçurmuyordu.
C) Güzel sözleriyle onu kendisine bağlamakta güçlük çekmemişti.
D) Yazar, hikâyeyi bağlamak için elinden geleni yapmıştı.
E) Onlar savaşlarla ülkeleri kendilerine bağlamıştı.

12. Ankara cayır cayır yanıyor. Hava raporlarına göre sıcaklık derecesi Antalya'ya bile geçmiş. İş yerinden yorgun argın çıkıp boşalmaya başlayan caddelerde bir tur attım, eve geldim. Radyoyu yokladım, yanık bir Erzurum türküsü...
I II
III
IV V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Bu sabah yine korkunç bir trafik vardı ve sürücüler âdeta burunlarından soluyordu. Atatürk Caddesi'nde iki oto-
I
mobil tam önümde burun buruna geldi. Karşı yönden
II
gelen otomobilin sürücüsü aracından inerek diğerine
bağırılmaya başladı: "Burnunun dikine gidiyorsun, ne
III
biçim araba kullanıyorsun sen!" Diğerleri pek öyle
burun kıvrıracak birine benzemiyordu: "Yok canım! Sen
IV
kendine bak!" diyerek adamın üstüne yürüdü. Tabii
ben kayıtsız kalamadım, pencereden başımı uzatıp:
"Tamam beyler, neyse ki bir şey olmadı, haydi devam
edelim!" dedim. Ama bu defa ikisi birden bana çıkıştı:
"Sen niye burnunu sokuyorsun? İşine bak!"
V

Bu parçadaki deyimlerden hangileri yanlış kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

2. Polisin dikkati, bu olayı ---- isteyenlerin ---- sağladı.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilen deyimler getirilmelidir?

- A) gözden uzak tutmak - açığa çıkmasını
B) göz ardı etmek - ele geçirilmesini
C) kulak ardı etmek - göze batmasını
D) sümen altı etmek - paçayı kaptırmasını
E) örtbas etmek - yakayı ele vermesini

3. Neredeyse gece yarısı olmuştu ama ne arayan vardı ne soran, ----.

Bu cümle, aşağıdaki deyimlerin hangisiyle tamamlanırsa sözü söyleyen kişinin "kaygılandığı" anlamı çıkarılabilir?

- A) iki ayağım bir pabuca girdi
B) başımdan kaynar sular döküldü
C) elim ayağıma dolaştı
D) içime bir kurt düştü
E) demek ki eşi dostu kalmamıştı

4. Aşağıdakilerden hangisinde yanlış anlamda kullanılmış bir deyim vardır?

- A) Dostlarına çok değer veriyor, onları gözünde büyütüyordu.
B) Görmüş geçirmiş biri olduğundan nerede, nasıl davranacağını bilirdi.
C) Dedesinin öğüdünü hiç unutmamış, kulağına küpe etmişti.
D) Dost bildiği birçok kişi ona zor günlerinde nedense sırt çevirmişti.
E) Olanları sağır sultan bile duydu, bir tek onun hiçbir şeyden haberi yok.

5. I. Kulağını açmak : Söylenenlere dikkat etmek
II. Kulak asmamak : Söylenenleri dinlememe onlara önem vermemek
III. Kulak ardı etmek : Gizlemeye çalışmak
IV. Kulağına küpe olmak : Başına gelen olaydan unutamayacağı bir ders almak
V. Kulağına çalınmak : Sözü bir başkasından işitmiş olmak

Yukarıdaki numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Yazar, her defasında beni şaşırtmayı başarıyor; el değ-medik konuları arıyor, buluyor. Bize olağanüstü bir edebiyat zevki yaşıyor.

Bu parçadaki altı çizili deyimden hangisinin anlamı yakın bir anlam, aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Hemen her yapıtında aynı ustaca anlatımları görmek mümkündür.
B) Yaşamı, iyi ve kötü yanlarıyla hiçbir şeyi değiştirmeden anlatıyor.
C) Gerekirse ondan yardım alırız, elinin ulaşmadığı bir yer yok.
D) Sıradan konuları bile çarpıcı bir üslupla anlatmayı biliyor.
E) Yazılarında, özgünlük, temel ilkelerden biri olarak görünüyor.

7. Kim özgün bir kimlik ortaya koyamıyorsa sanatın yakasını bıraksın.

Altı çizili deyim bu cümleye kattığı anlamın karşıtı, aşağıdaki deyimlerin hangisidir?

- A) Peşine düşmek
B) Yükünü hafifletmek
C) Arayıp sormak
D) Ciddiye almak
E) Yakasını kurtarmak

8. (I) Bazı atasözleri sosyal ilişkiler üzerine görüş bildirir. (II) Bazı atasözleri ise uzun gözleme dayanarak doğa olaylarını dile getirir. (III) Tecrübeler veya mantığa dayanarak doğrudan doğruya öğüt veren atasözleri de vardır. (IV) İki yargı taşıyan atasözlerinde ise yargılar arasında benzetme ilgisinden ziyade iki yargının birbirini tamamladığı veya birbirine karşıt olduğu görülür. (V) Bir de genelin aksine temsilî ve mecazi anlatıma sahip olmayan atasözlerimiz de vardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerdeki açıklamalara aşağıdaki atasözlerinden hangisi örnek olarak gösterilemez?

- A) I. cümle: Kapını kilitle tut, komşunu hırsız tutma!
B) II. cümle: Kavak, yaprağını tepeden dökerse kış çok olur.
C) III. cümle: Akıllı düşman akılsız dosttan hayırlıdır.
D) IV. cümle: Güzel bürünür, çirkin görünür.
E) V. cümle: Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, bir deyim açıklamasıyla birlikte verilmiştir?**

- A) Arkadaşımız senin gibilerini cebinden çıkarır, bu konuda hepinizden üstündür.
B) Bunca zamandır tanırım, farklı davrandığını görmedim; sürekli çamura yatar.
C) Yıllar önce kaybettiği oğlu aklına geldikçe gözleri dolu dolu oluyordu.
D) Bundan sonra sana müdahale etmeyeceğim, başının çaresine bak.
E) Aceleye getirip arabayı bize değerinin üstünde bir fiyata satmak istiyorlardı.

10. • Neşesini ve konuşkanlığını yitirmek
• Bir işi düzeltmek isterken iyice bozmak
• Süresi ve etkisi pek az olacak bir iş yapmak
• Engeller yüzünden hiçbir iş yapamaz hâle gelmek

Aşağıdaki deyimlerden hangisi, yukarıdaki açıklamalardan herhangi biriyle ilgili değildir?

- A) Kaş yapayım derken göz çıkarmak
B) İki ayağı bir pabuca girmek
C) Dut yemiş bülbüle dönmek
D) Eli kolu bağlı kalmak
E) Buz üstüne yazı yazmak

11. I. Eşinin terfi ettiğini öğrendiğinde âdeta etekleri zil çaldı.
II. Ünlü bilim adamı, bu çalışmayı yapan gençleri göklere çıkardı.
III. Sporcumuz, olimpiyatlarda altın madalya kazanarak yüzümüzü ağarttı.
IV. Ziyaretine gelenleri gördükçe ağzı kulaklarına varıyordu.
V. Dosyayı tamamlayıp da teslim edince omzumdan bir yük kalktı.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde kullanılan deyimler anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve V
E) IV ve V

12. **Aşağıdakilerin hangisinde deyim yoktur?**

- A) Tam on yıldır buradayım, dile kolay!
B) Bu adamın gözü aç, ondan uzak duralım.
C) Böyle olaylara meydan vermemek lazım.
D) Gece boyu çalışınca sabaha karşı sızmışım.
E) Eli açık insanların sayısı her geçen gün azalıyor sanki.

1. Bazılarımız, bir olay anlatırken bire bin katmaktan
I
(abartmaktan) kendimizi alamıyoruz. Bazen incir çekir-
II
değini doldurmayacak (önemsiz) bir konu, bakıyorsunuz,
dilden dile dolaşa dolaşa hayati bir mesele hâline gelmiş.
Sanırım sıradan hayatlarımıza renk katmak, başımıza
III
gelen (kötü durumda kaldığımız) son derece olağan
şeylere biraz heyecan eklemek istiyoruz. Anlaşılabilir
bir duygu gibi görünse de bu tutum, işlerin şirazesinden
IV
çıkmasına (tamamen kontrol dışı hâle gelmesi) neden
olabilir, başkalarına zarar verebilir. Ölçüyü kaçırmamakta
V
(aşırıya gitmemekte) fayda var sanırım.

Bu parçada numaralanmış deyimlerin hangisinin açıklaması ayrıç içinde yanlış belirtilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Bazı atasözleri iki yargılı, çift kuralıdır. (Eken biçer, konan göçer.) (II) Bazı atasözleri ise devrik cümle şeklindedir. (Açma sırrını dostuna, o da söyler dostuna.) (III) Öykü biçiminde atasözleri de vardır. (Yalancının evi yanmış, kimse inanmamış.) (IV) Eksilteli cümle şeklinde olan atasözlerine de çokça rastlanır. (Borç vermekle, düşman kırmakla...) (V) Mecaz anlamlı atasözlerinin yanında mecaz anlam taşımayan atasözleri de vardır. (Sirkesini sarımsağını sayan paçayı yiyemez.)

Yukarıdaki numaralanmış bölümlerin hangisinde ayrıç içerisinde verilen atasözü, atasözlerinin o cümlede belirtilen özelliğini örneklemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **Aşağıdakilerin hangisinde verilen durum, "etekleri tutuşmak" deyimine uyuşmamaktadır?**

- A) Salonun kapısında babasının dikildiğini görünce eli ayağına dolandı.
B) Müdürümüz, okula müfettiş geleceğini duyduğundan beri ne yapacağını bilemiyor, etrafındakilere emirler yağırdırıyordu.
C) Amiri, gelecek toplantıda bir sunum yapmasını istemişti, o günden beri deliler gibi hazırlanıyordu.
D) Arkadaşımın doğum gününü unuttuğumu fark ettim; beni görmeliydin, nasıl telaşlandım anlatamam.
E) İsminin anons edilmesiyle kendini sahnede buldu, binlerce insan onu çığınca alkışlıyordu.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, açıklamasıyla birlikte verilmiştir?**

- A) Eski arkadaşlarla bir araya gelince onun da kulaklarını çınlattık.
B) Doğru olmadığını bildiği hâlde, onun aşırıya kaçan davranışlarına göz yumuyordu.
C) Çocuklarını gurbete gönderdikten sonra buraların hiç tadı tuzu kalmamıştı.
D) Tavırlarıyla şimşekleri üzerine çekmiş, pek çok kişiden tepki almıştı.
E) Yapması gereken birçok iş varken o burada vakit öldürüyordu.

5. **Aşağıdakilerden hangisinde ikinci cümle, birinci cümlede kullanılan deyim anlamını içermez?**

- A) İşi düşme yanına gelmezdi.
Yardıma ihtiyacı olduğunu hemen anladım.
B) Sonunda onun da işi bozuldu.
Kazançlı olduğu işten zarar etmeye başladı.
C) Bu şartlarda çalışmak işine gelmedi.
Yapacağı işin kendisine fayda sağlayacağını düşünüyor.
D) İşler yoğunlaşınca eli ayağı birbirine dolaştı.
Hiçbir işi toparlayıp da zamanında bitiremedi.
E) İş işten geçmeden bir kaza sigortası yaptırın.
Henüz vakit varken bu fırsatı değerlendirin.

6. Bir konu üzerinde inceleme yapmadan, rastgele söz söylemek, "kafadan atmak"; bir durum karşısında öfke

I
lenmek, "kafasının taşı atmak" deyimleriyle ifade edilir.

II
Anlayışları, tutum ve davranışları birbirine uygun arkadaşlara "kafa dengi" denir. Bir kimsenin gereği gibi

III
düşünme yeteneğine sahip olmadığını belirtmek için "kafası durmak", bir durumda boyun eğmeyip karşı

IV
gelindiğini ifade etmek için de "kafa tutmak" deyimleri

V
kullanılır.

Bu parçadaki altı çizili deyimlerden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Günümüzde konuşulan birçok mesele enine boyuna ele
I
alınmadan, kuşatıcı bir sonuca ulaşılmamadan geçiş-
tirilir. Çünkü konuşulan konular biz ne oldu, ne oluyor
II
derken farklılaşır. Su yüzüne çıkan ve konuşulma şansı
III
bin yılda bir yakalanmış bir konu, tam da işin hakkını
IV
verecek insanlar tarafından ele alınacakken yeni bir
konu buluruz karşımızda. Son zamanlarda, gerçek ede-
biyatın niteliği ne olmalıdır, meseleleri tartışılıyordu ki
konunun bam teline dokunulmadan bu tartışma da gün-
V
demimizden uçup gitti.

Yukarıdaki parçada yer alan altı çizili sözlerden hangisinin anlamı yanlış açıklanmıştır?

- A) I - Değişik yönleriyle incelenememe
B) II - Bir karara varamama
C) III - Belirgin hâle gelme
D) IV - Çok seyrek olarak karşılaşma
E) V - Önemli noktalarını ortaya koyma

8. **Aşağıdakilerin hangisinde ikinci cümle, birinci cümlede kullanılan deyim anlamını içermez?**

- A) Gerçekler bir süre sonra su yüzüne çıktı.
Onun araştırmaları sayesinde her şey açıklığa kavuştu.
B) Gerçekten de zaman su gibi akıyor.
Hayatın koşuşturmacası arasında ömür ne çabuk geçmişti.
C) Böyle nabza göre şerbet veren insanlardan hoşlanmadığımı bilirsin.
Sen onun, herkese farklı, nasıl hoşlarına gidecekse öyle davranmasından rahatsız olmuyor musun?
D) Suya sabuna dokunmadan konuşurdu.
Sözlerini ayrıntılara boğmaz, konuyu genel olarak ele alırdı.
E) Hep böyledir, ağzında bakla ıslanmaz.
Onunla bir şey konuştuğumuzda her şeyi çarçabuk başkalarına anlatır.

9. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni, lise öğrencilerinden bazı atasözlerini araştırmalarını istemiş ve tahtaya şu atasözlerini yazarak öğrencilerden not almalarını istemiştir:

- Suyun duru akanından, insanın yere bakanından korkmalı.
- Bir (sağ) elinin verdiği öbür (sol) elin duymasın (görmesin).
- Alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste.
- Adamın (kimsenin) adı çıkmasındansa canı çıkması yeğdir.
- Çobanın gönlü olursa (olunca) tekeden yağ (süt) çıkarır.

Bu atasözlerine bakarak Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenin öğrencilerine kazandırmak istediği değerler arasında aşağıdakilerin hangisinin olduğu söylenebilir?

- A) Haksızlıktan çekinmek
B) Gösteriş yapmamak
C) İsteyince her işi başarmak
D) Sinsiliğe karşı uyanık olmak
E) Samimiyetten ödün vermemek

10. Dilimizde "dil" sözcüğüyle ilgili birçok deyim vardır. Söz gelimi, kötü bir şey söylemeyi doğru bulmamak anlamında "dili varmamak", ağır sözlerle birini incitmek anlamında

I
"diliyle sokmak", her yerde sözü edilmek anlamında

II
"dile gelmek" deyimleri kullanılırken "dili dönmek"

III
IV
yanlışsız söyleyememek, "dilini yutmak" korku ve heyecan gibi nedenlerle söz söyleyemez olmak anlamında kullanılan deyimlerdir.

V

Bu parçadaki numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlış yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Şair dili iyi bildiği gibi, çağını da iyi bilmelidir; ondan hem yaşadığı dönemin tanığı hem de yarının müjdecisi olması beklenir.

Bu cümledeki “yarının müjdecisi” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelecekle ilgili öngörülerde bulunan
B) Gelecek için iyi şeyler üreten
C) Hayal dünyasında yaşayan
D) Geleceğe bir ölçüde yön veren
E) Gelecekle ilgili planlar kuran

2. İnsanın çevresindeki herkesle iyi ilişkiler kurması her zaman mümkün olmuyor. İnsanları değiştirmek zordur, çoğunun hoşumuza gitmeyen yönleri hep olacaktır ama onlara bakarken durduğumuz yeri değiştirmek epeyce işe yarayacaktır. Oldukları gibi kabul ederek, hoş yönlerini ön plana çıkararak herkesle olmasa da çoğu insanla iyi ilişkiler kurabiliriz.

Bu parçadaki “insanlara bakarken durduğumuz yeri değiştirmek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlara farklı yönlerden bakmaya çalışmak
B) İnsanları yanlışlarıyla benimseyebilmek
C) Olumsuz davranışların nedenlerine inmek
D) Anlaşamadığımız insanlara mesafeli durmak
E) İnsanlara kendilerini anlatma fırsatı vermek

3. Özenli ve usta bir aşçının, her parmak hareketinde yaptığı yemeğin damaklarda bırakacağı lezzeti tasarlaması gibi, o da filmdeki görüntülerin arasına ustalıklı serpiştirdiği notalarla kitleleri avuçlarının arasına almayı umuyor.

Bu cümledeki “notalarla kitleleri avuçlarının arasına almak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Müziğiyle insanları etkilemek
B) Dinleyicilerle duygularını paylaşmak
C) Yeteneklerini dinleyiciye göstermek
D) Dinleyicileri baskı altında tutmak
E) Kitlelere yeni hedefler göstermek

4. Ünlü yazar Tolstoy, yapıtlarını bir ayak evvel bitirmeye çalışmaz, onları sürekli gözden geçirmiş.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Başlangıçta eserlerinde ağır bir dil kullanırken şimdi oldukça yalın şiirler yazıyor.
B) Yazarın bu öyküsünde olaylar adım adım mutlu sona gidiyor.
C) Sanat yaşamına şiirle başlayan sanatçı, sonra denemeler yazdı.
D) Ünlü şairin, şiir yazmayı aniden bırakması sevenlerini şaşırttı.
E) Ressam, sergisinin bir an önce açılması için elinden gelen her şeyi yapmıştı.

5. Uzun yıllar, köşesine çekilip sakin bir yaşam süren usta şairimiz, bir şiir dergisine verdiği röportajla ses getirdi.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede geçen “ses getirmek” sözüne anlamca en yakındır?

- A) Tepki çekmek
B) Geniş yankı uyandırmak
C) Herkesin beğenisini toplamak
D) Alkışlanmak
E) Önemli bilgiler vermek

6. Sanat sürekli bir çaba ister. Yazın alanında ayakta kalabilmenin yolu; işini benimsemek, sevmek, kendini aşmak, her türlü sıkıntıya katlanarak ürün verebilmektir.

Bu parçadaki “ayakta kalabilmek” sözünün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Onca sıkıntıya rağmen, bu işten vazgeçmediğine inanıyorum.
B) Sınavı kazanabilmek için gecesini gündüzüne katarak çalıştı.
C) Kendini geliştirmek için farklı türlerde yapıtlar okuyor.
D) Bu şehirde tutunabilmek için çok uğraştı ama sonunda memleketine döndü.
E) İhtiyar kadın, çocuklarının yokluğuna alışmaya çalışıyordu.

7. Çeviri yazarı, çevireceği kitaba uzaktan bakmayı bilmez; yoksa yazarın aynasına yansıyan görüntülere, kendi görüntüsü karışabilir.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevireceği kitabın ufak tefek yanlışlarını görmezden gelmek
B) Yapıtı birkaç farklı bakış açısıyla birden değerlendirebilmek
C) Çeviriye kendi duygu ve düşüncelerini katmamak
D) Kendi yapıtlarını da yansız olarak eleştirebilmek
E) Çevireceği kitapla ilgili ön inceleme yapmak

8. Eğitim konularıyla ilgili olarak, üzerinde uzlaşmaya varılan temel bir yol haritasının olmamasından herkes şikâyetçidir.

Bu cümledeki "yol haritası" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sahip olunan maddi ve manevi değerler
B) Ulaşılmak istenilen amaç
C) Yapılmak istenilenlere ilişkin plan
D) Verimli çalışmanın yöntem ve kurallarını belirten ürün
E) Temel değişikliklerin gerekçesini açıklayan belge

9. Burası, birçok kültürün buluştuğu; şiirlerin, öykülerin, şarkıların birbirine karıştığı bir kültür havuzu. Her top-raktan bir rüzgâr, her dilden bir esinti duyuluyor. Bu kent için kültür kavşağı sözü hiç de abartılı değil.

Bu parçadaki "kültür kavşağı" sözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı kültürlerin sanat yapıtlarının oluşma noktası
B) Birçok kültürün, sanat anlayışının irdelendiği yer
C) Farklı kültürlere ait sanatçı ve yapıtların karşılaştırıldığı ortam
D) Toplumlar arasındaki benzer yönlerin ortaya konduğu yer
E) Farklı türden yapıtların kaynaştığı nokta

10. Sanatçı, bu dünyadan bir dikili ağacı olmadan göçmek istemeyen kişidir.

Bu cümledeki altı çizili söz yerine, aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlelerin anlamı değişmez?

- A) Zengin olmadan
B) Okuyucularına ulaşmadan
C) Kalıcı bir eser vermeden
D) İyi bir hayata sahip olmadan
E) Beğeni toplamadan

11. Öykülerinde, kendini kolay ele vermeyen (güç anlaşılır)

I
ve çok katmanlı (derinlikli) bir biçemi tercih eden sanat-

II

çı; felsefi arka planı olan, dilin imkânlarını genişleten metinler üretti. Bazen masalların büyüdü dünyasına eğildi, bazen resmin simgesel imkânlarına. İmgesel söyleyiş

III

(çağrışımsal anlatım) arayışı içerisinde oldu. Fazlasıyla kişisel duyguları metne yansıtması, kurmacadan uzağa

IV

düşmesi (tasarlanmış olandan uzaklaşması), deneme diline evrilmesi, türler arasında geçişler yapması (yazın

V

türleri arasında bağ kurması), onun öykülerinin belli başlı özelliklerindedir.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Nesnel sanat olmadığı gibi nesnel eleştiri de yoktur. İyi bir eleştirici, en iyi yapıtların ortasında kendi ruhunun serüvenini anlatan kişidir.

Bu parçada geçen "kendi ruhunun serüvenini anlatmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Soyut sözcüklere yer vermek
B) Yaşadığı olayları aktarmak
C) Kimsenin fark edemediği ayrıntıları ortaya koymak
D) Duygularını, beğeni ve eleştirilerini yansıtmak
E) Kahramanla kendini özdeşleştirmek

1. Onun öykülerindeki kahramanlar dilleri, kişilikleri, acıları, kinleri, düşmanlıkları ve dostluklarıyla bu top- raklar- da sürüp giden hayatın tam orta yerinde yaşayan, hayata yaşadıkları yerden bakan insanlardır.

Bu cümledeki altı çizili sözle öykü kahramanlarının vurgulanan yönü aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Diğer öykü kahramanlarına benzedikleri
B) Abartısız, oldukları gibi yansıtıldıkları
C) Halk ağzıyla konuştukları
D) Olayları kendi koşulları içinde değerlendirdikleri
E) Yaşadıkları çevreyi önemsedikleri

2. On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısından itibaren tanıdığımız roman ve öykü, bir form olarak edebiyatımıza Batı'dan gelmiştir. Bu zamana gelinceye kadar Türk toplumu, kurmaca anlatı ihtiyacını halk hikâyesi, mesnevi, masal, efsane gibi birtakım geleneksel türlerle karşılamaktaydı ve değişim kolay gerçekleşmedi. Cumhuriyet Dönemi'ne kadar emekleme devresi yaşayan Türk romanı, üslup, anlatım tekniği ve kurgu bakımından geleneksel anlatım formlarından büyük ölçüde etkilendi.

Bu parçadaki altı çizili sözle, Cumhuriyet Dönemi'ne kadar Türk romanıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Sürekli arayış içinde olduğu
B) Ulusal nitelik taşımadığı
C) Geniş kitlelere ulaşamadığı
D) Tam olarak gelişmediği
E) Dönemin olaylarını yansıtamadığı

3. Son derece rahat, sabırlı, huzur dolu biridir. Kendini suyun akışına bırakır, sonunda nasılsa bir yere varacağını düşünür; çırpınmaz, çabalamaz. Yaşamın her anını önüne geldiği gibi yaşar.

Bu parçada geçen "kendini suyun akışına bırakmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Engellerden yılmamak
B) Karşılaştığı sorunları kolayca çözmek
C) Olayları yönlendirmemek
D) Kendinden emin olmak
E) Her zaman iyimser düşünmek

4. Yazarın yakın tarihimize ışık tutan son romanı, verdiği bilgilerle yabana atılmayacak bir yapıt.

Altı çizili bölümün bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Araştırmalara konu olacak
B) Dikkatlerden kaçan
C) Önemsenmesi gereken
D) Olduğundan önemli gösterilen
E) Abartılmaması gereken

5. Hep beraber başladığımız bu işteki aksaklıkları görmemize karşın akılcı davranıp yolumuzdan dönmedik ve durağı kaçırdık; öyleyse sonuna kadar devam edip elimizden geleni yapacağız.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Gerekli önlemleri almayı ihmal etmek
B) Bir süre dinlenebilme şansını yitirmek
C) İş son noktaya dek getirememek
D) İş uygun bir anda bırakmayı başaramamak
E) İş için gereken yeni donanımları elde edememek

6. Konuşmacı, konferans sırasında önemli konulara parmak bastı.

Altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Dikkatimi yeterince toplayamadığım için, okuduğum yazıyı anlayamadım.
B) Derginin bu ayki sayısında ailenin çocuk için önemi değinilmiş.
C) Zavallı kadının başına gelenler gazetelerde bile yer aldı.
D) Adam, bu şehre ayak bastığından beri işlerinin yolunda gitmediğinden yakınıyor.
E) Ailesine hayatındaki her şeyden daha fazla önem verirdi.

7. Sert rejimler (katı yönetimler) ve onların değişim çabaları ile dolu ürkütücü ve bir o kadar da hayranlık uyandıran bir tarihe, insanlık tarihinin en cesur ama felâketli deneyimlerine (tecrübelerine) sahip olduğu için
- II
- Rusya'nın hapisaneleri de çok. Koskoca bir Rus edebiyatının milâdudur (başlatıcısı, başlangıcı) Puşkin. Par-
- III
- maklıkların altına konup kalkan bir kartalı ve onunla ruhunun özgürlüğü arasında kurduğu benzerliği anlattığı Tutsak adlı şiirinde, "Zindandayım, nemli bir karanlıkta", derken kendisinden sonra boy verecek (zirveye
- IV
- ulaşacak) bütün Rus sanatçıları hakkında kehanette
- V
- bulunur (tahmin yürütür) gibidir.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Senelerce yılmadan, özveriyle çalıştı. Aldığı birçok ödül onu yüreklendirdi, yeni yapıtlar üretmek için ona güç verdi. Özellikle, son yapıtının gördüğü büyük ilgi, artık çalışmalarının meyvelerini toplamaya başladığını gösteriyor.

Bu parçadaki "çalışmalarının meyvelerini toplamaya başlamak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emeklerinin karşılığını almak
B) Usta sanatçılardan biri olarak kabul edilmek
C) Hedeflediği başarıyı yakalamak
D) Diğer sanatçılardan üstün olmak
E) Birikimlerini değerlendirecek duruma gelmek

9. Kısa sürede yazılan bir eser, bir gecede yapılan evlere benzer. Ne kadar süslesek de gecekondu olmaktan kurtulamaz.

Bu cümlede geçen "gecekondu olmaktan kurtulamamak" sözüyle, bahsedilen eserle ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Amacının belirsiz olduğu
B) İçerik olarak farklı olamadığı
C) Yazarına bir getirisi olmayacağı
D) Okuyucunun tepkisine yol açacağı
E) Gerekli niteliklerden yoksun olacağı

10. Bir yapıtı eleştirirken yalnızca metni ölçü almak gerektiği vurgulanagelmıştır. Eleştirmenlere, yazarın kişiliğini, yaşamının inişli çıkışlı yanlarını dikkate almamaları salık verilmiş hep. Oysa bunların yapıtın oluşumuna etkisi tartışılmaz. Her yapıta yazarın dünyasının az ya da çok yansımaları söz konusu. Bu nedenle kalıplaşmış yargılardan kurtulmalı, tabuları sözlerimizden çıkarıp atmamız.

Bu parçadaki "tabuları sözlerden atmak" ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştiride yazarın iç dünyasının yapıta etkisini dikkate almamak
B) Yapıtı değerlendirirken sanat çevrelerinin görüşlerine yer vermemek
C) Eleştiri alanında benimsenmiş birtakım kısıtlamalardan vazgeçmek
D) Eleştirmenin kullandığı ölçütleri yenilemek
E) Yazar ile eleştirmen arasındaki etkileşimin önünü almak

11. Ne yapıp edip onu ikna etmeliyiz.

Altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam, aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Gerekli her türlü yöntemi deneyerek bu işi sonuçlandırmalısın.
B) Öngörülen hazırlıklar yapıldıktan sonra size haber vereceğiz.
C) Biz elimizden geleni yaptık, bundan sonrası size kalmış.
D) O, nerede nasıl davranacağını bilen, hızlı kararlar alabilen biriydi.
E) Hiçbir ayrıntıyı gözden kaçırmaksızın araştırmalarımıza devam ediyoruz.

12. I. Çocuk, annesine hiç değilse sen bana inan, der gibi bakıyordu.
II. Ondan sadece küçük bir iyilik istedim ama isteğimi geri çevirdi.
III. İki takımın yarışmacıları arasında hiç yoktan bir gerginlik yaşandı.
IV. Yardım edemese de en azından yanımızda olmalıydı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözler anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

1. Dostoyevski yalnız Rus edebiyatının değil, dünya edebiyatının tartışmasız zirve isimlerinden biridir. Ona bu konumu kazandıran yalnızca neyi anlatması gerektiğini bilmedeki başarısı değil, aynı zamanda kendine özgü anlatım tarzıdır. Edebiyat, daha pek çok büyük isim yetiştirecek olabilir ama onlardan biri, Dostoyevski'nin tahtını sarsamaz.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçadaki altı çizili sözlerden herhangi birinin açıklaması değildir?

- A) En başarılı yazarları arasında olan
B) Sıra dışı, özgün
C) Herkesçe onaylanıp kabul gören
D) Benzemek, andırmak
E) Konu belirlenirken gösterilen ustalık

2. Birçok kitaba imza atmış olan yazar, genel kabullerden hoşlanmayan, geçmişin ve şimdinin değerlerini aklının süzgecinden geçirerek özgün sentezlere ulaşan bir sanatçı ve düşünce adamıdır.

Altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olaylar üzerinde çok düşünmek
B) Belirli konularda eserler vermek
C) Olayları olduğu gibi kabul etmeyi yorumlamak
D) Kendine has bir anlatım tarzı benimsemek
E) Duygularına yer vermemek

3. Üniversite yıllarımda pek çok şiir yazmış, bazılarını çeşitli dergilerde yayımlamıştım. Okuldan sonra iş hayatına atıldım ve şiir yazmayı bıraktım. Yıllar sonra şiir yazmanın bana verdiği mutluluğu hatırladığımda yeniden kâğıt kaleme sarıldım. Ancak ne yazık ki köprünün altından çok sular akmış olduğunu fark ettim.

Bu parçanın yazarı, altı çizili sözle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Eski gibi şiir yazamadığını
B) Şiir yazmanın zor bir uğraş olduğunu
C) Yılların çok hızlı geçtiğini
D) Şiir sanatının eskisi kadar sevilmediğini
E) Şiir yazmanın giderek kolaylaştığını

4. Çağdaş yazınıımızda ozanlarımız, bizim dünyamıza yakın şiirler kaleme alıyorlar. Bu yolda, halk söyleyişini kullanmaya özen gösteriyorlar. Ne var ki düzyazıyla şiir yazma merakı, anlatımın yavanlaşmasına yol açıyor. Bu durum şiirin temel ilkesi olan yoğunluğu, sözdeki anlam derinliğini zedeliyor, bir başka ifadeyle şiir dokusunun ilmiklerini gevşetiyor.

Bu parçada geçen "şiir dokusunun ilmeklerini gevşetmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirden çok düzyazıya benzemek
B) Şiirsellikten, az sözle çok anlam ifade edebilmekten uzaklaşmak
C) Halkın kullandığı sözcüklere şiirde yer vermek
D) Kalıcı nitelikte şiirler kaleme alamamak
E) Dilin zenginliklerinden yeterince yararlanamamak

5. Şiirde anlam kapalılığı konusu sanat çevrelerinde eskiden beri tartışılmalıdır. Bu tartışmanın bir tarafındaki, anlaşılmayan şiiri şiir saymazlar. Dizelerdeki anlam boşluklarını doldurmayı okuyucuya bırakan şairleri sert bir dille eleştirirler.

Bu parçada geçen "dizelerdeki anlam boşluklarını doldurmayı okuyucuya bırakmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dizelerin birbiriyle uyumuna özen göstermemek
B) İçerik ile söyleyiş aynı derecede önemsememek
C) Okuyucuyu şiirin her dizesini bir bütün olarak değerlendirmeye zorlamak
D) Şiirde, okuyucunun yorumuna açık bir tarzı benimsemek
E) Okuyucu ile şair arasında duygusal bir bağ kurmak

6. Yazarın öyküleri, insana, kötülüğün dünya üzerinden bir an için de olsa el çektiğini hissettiriyor. Bu öyküleri okurken yaşama sevinci, insan sevgisi kaplıyor yüreğinizi. Böylesi güzellikleri anlatan sözcükler, cümleler de giyinmiş kuşanmış bayram çocukları gibi. Söz, anlatılanla ancak bu kadar uyumlu olabilir.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Süslü, sanatlı bir dille yazılmış olma
B) İnsanların duygularına tercüman olma
C) Yazarın duygularını tüm gerçekleriyle yansıtmak
D) Canlı, neşeli bir anlatım yolu izleme
E) Özgün bir anlayışı yansıtmak

7. Art arda öyküler, denemeler yayımlayan yazarlardan değil. Son birkaç yılda ancak bir öykü kitabı ve üç beş denemesi yayımlandı ama bunlar için kusursuz dense yeridir; cümlelerinde tek bir girinti çıkıntı yok, sözü dos-doğru hedefini buluyor.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendine özgü bir anlatım tarzı geliştirmek
- B) Cümlelere birden fazla anlam yüklemek
- C) Yabancı sözcüklere yer vermemek
- D) Anlaşılmayan, muğlak ifadeler içermemek
- E) Gerçekleri gizlemeden, olduğu gibi yazmak

8. Bence en güzel yapıt; üzerinde uzun zaman durulduğu hâlde, bir nefeste yapılmış hissini veren, alın teri sızdırmayıdır.

Bu cümledeki altı çizili sözle ne tür yapıtlar anlatılmak istenmiştir?

- A) Titizce hazırlanmış görüntüsünden uzak olan
- B) Eksikleri bir bakışta anlaşılmayan
- C) Açık anlatımı sayesinde rahatlıkla anlaşılabilen
- D) Okuyucuyu sıkmayan
- E) Olumsuz olay ve durumlardan söz etmeyen

9. Kişi tek başına yaşamıyor; başkalarıyla yalnızca aynı havayı solumuyoruz, onların yaşamlarındaki değişimler, güzellikler, sorunlar bizde de yansımaları buluyor. Bu anlamda geçen yıl gözlemlediklerim, yaşadıklarım yazılarımın yatağını derinleştirdi. Biriktirdiklerim yazılarımı etkiliyor ister istemez.

Bu sözleri söyleyen yazarın, "yaşadıklarının, yazılarının yatağını derinleştirmesi" sözüyle anlatılmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevresinde olup bitenleri daha iyi anlamaya başladığı
- B) Eskiye göre daha somut ve gerçekçi yazılar yazdığı
- C) Yazılarını daha ayrıntılı olarak yazmaya başladığı
- D) Önceki çizgisini tamamen değiştirdiği
- E) Deneyimlerinin yazılarının içeriğini zenginleştirdiği

10. Hayat coşkun akan bir su gibidir ancak ne kadar coşkun akarsa aksın insanın gayesi sulara gem vurmak, onun yolunu çizmektir; bir sele kapılıp gitmek değil.

Bu cümledeki altı çizili bölümlerin yerine aşağıdakilerin hangisinde verilen deyimler sırasıyla getirilebilir?

- A) Meydan okumak - dümen suyundan gitmek
- B) Set çekmek - rüzgârda savrulmak
- C) Önüne geçmek - önüne katmak
- D) Elinden geleni yapmak - başına buyruk olmak
- E) Önünü almak - gemi azıya almak

11. Roman yazarı sayfalarca betimleme yapabilir, onlarca kahraman ve tip ile duygu ve düşüncelerini okuyucuya aktarabilir. Roman türü buna müsaittir. Öyküye çok klişe olacak ama kısa olduğu için bu durumdan mahrum eder yazarını. Öykücü sıkışır kalır birkaç sayfa arasına. Olay veya durum kısacık ama yoğun sunulmalıdır. Bir yazarımızın ifadesi ne kadar yerindedir, roman otobanları, öyküye patikaları sever.

Bu parçada geçen "roman otobanları, öyküye patikaları sever" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Roman ya da öykü yazmanın belirli kuralları bulunmaktadır.
- B) Roman okuyucuları öykü okuyucularından daha çoktur.
- C) Öykü yazmak roman yazmaktan daha güç bir durumda bırakır yazarı.
- D) Roman öyküye göre okunması daha kolay bir türdür.
- E) Yapısı gereği roman türü okuyucu için öyküden daha sürükleyicidir.

12. Kafka'nın 1915'te yayımlanan *Dönüşüm* adlı öyküsü, anlatım sanatının doruğa ulaştığı bir eserdir.

Bu parçadaki altı çizili sözle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dili kullanma becerisinin mükemmelliği
- B) Konu seçiminin kusursuzluğu
- C) Sanatlı söyleyişlerdeki ustalığı
- D) Üslup ve içerik uyumunun eşsizliği
- E) Yalınlık ve yoğunluktaki özgünlüğü

1. Resimlerinde, insanın hâllerini konu olarak seçen sanatçının, onun fiziksel özellikleri ---- iç dünyasına ---- odaklandığı anlaşılıyor.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilenler sırasıyla getirilmelidir?

- A) yanında - bile
B) bir tarafa - dahi
C) kadar - da
D) gibi - bile
E) ve - da

2. Bu sanatçımız, kalabalık ortamlardan, seyircisi bol sahnelerden hep uzak durmuştu. O, nitelikli yapıtlarını günlük çalkantılardan, moda akımlardan uzakta, sessiz sedasız oluşturmuş; hiçbir zaman vitrine çıkma gereği duymamıştır.

Bu parçada geçen "vitrine çıkma gereği duymamak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Döneminin rüzgârına kapılmamak
B) Özgün bir anlatıma sahip olmak
C) Ön planda olmaya çalışmamak
D) Toplumdan soyutlanmış bir şekilde yaşamak
E) Çağdaş akımları benimsememek

3. Yıllar yılı, verdiğim seminerlerde yaşam sevincine vurgu yaptım ve umudu yitirmemek gerektiğinin altını çizdim ancak son yıllarda gördüm ki ben kendi karamsarlığımın ve ümitsizliğimin üzerine bir çizgi çekememişim.

Bu parçada geçen "karamsarlığın ve ümitsizliğin üzerine bir çizgi çekmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Konuşmalarında olumsuz duygulara da yer vermek
B) Kendi sözleriyle çelişmekten kurtulmak
C) Olumsuz duygularından sıyrılmak
D) Yaşama bakışını yeniden gözden geçirmek
E) Olumsuz duygularını çevresine yansıtma

4. Antoloji, telif bir eser (yazarın kendi yapıtı) olmayıp der-

I
lemek, toplamak suretiyle hazırlanan bir kitaptır. "Seçmek", "bir araya getirmek" ve "tertip etmek" (düzenlemek)

II
şeklinde üç aşamadan geçerek okura ulaşır. Antoloji hazırlama sürecinde en önemli aşama, birinci aşamadır. Antoloji hazırlayıcısı, seçme aşamasında, mümkün olduğunca tarafsız kalmalı, (yansız davranmalı) bunun yanı-

III
sıra sanatın estetik ve etik ölçütlerini göz ardı etmeden, hoşgörü sınırını (alçakgönüllülük çizgisini) geniş tutmalı

IV
dır. Seçilen örnek, şairinin/yazarının sanatını öz hâlinde verebilmeli; onu, sanatını genel çizgileriyle (ana hatlarıyla)

V
temsil edebilmelidir.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Yazarın bazı sözcüklere can simidi gibi tutunup onları durmadan tekrarlama alışkanlığı var.

Bu cümledeki "bazı sözcüklere can simidi gibi tutunmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Sözcüklerin seçiminde hassas olmak
B) İfade gücü çekişinde aynı sözcüklere başvurmak
C) Sözcüklerin tek başına yazıyı oluşturduğuna inanmak
D) Sözcükleri gereğinden fazla önemsemek
E) Sözcüklerin yazıya hayat verdiğini düşünmek

6. Yaptığımız müzik, müzik konusunda seçici olan kulaklar tarafından da beğenildi.

Yukarıdaki cümlede olduğu gibi kimi sözler benzetme amacı güdülmeyen kendi anlamları dışında kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna benzer bir kullanım yoktur?

- A) Binlerce göz programın başlamasını bekliyor.
B) Sen de doğruyu söyleyen dillerle beraber ol.
C) Usta raketler kıyasıya yarışıyor.
D) Konser salonunda Beethoven'ı dinledik.
E) Kardeşimin, sevinçten ağzı kulaklarına varıyor.

7. Sanat, birçok unsurla sıkı sıkıya bağlantılıdır. Örneğin şiir; dergiciliğe hatta kâğıda, eğitim politikasına, okur yazar sayısına bağlı olarak birçok açıdan incelenebilir. Kısacası tüm sanat dalları gibi şiir de öteki unsur ve gelişmelere bağlıdır. Bu nedenle, sanatı anlamak için izlenecek yöntem, tüm kapıları bir anda açıverecek bir anahtar bulmaya çalışmak yerine, düşümleri çeşitli yönlerden tutup çözmeye uğraşmak olmalıdır.

Bu parçadaki “düşümleri çeşitli yönlerden tutup çözmeye uğraşmak” sözüyle anlatılmak istenen nedir?

- A) Sanata, sanatçıyı değil, yapıtı ölçü alarak bakmak
B) Sanatı, ilişkili olduğu alanları dikkate alarak değerlendirmek
C) Sanatın tüm dallarını birbiri ile bağlantılı olarak ele almak
D) Sanat ve toplum arasındaki bağı çözümlenmeye çalışmak
E) Sanatı nesnel ölçütlere dayanarak incelemek

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözler anlamca birbirine en yakındır?

- A) Arkadaşına inaniyor, onun her sözüne hak veriyordu.
B) Yaşlı adam yavaş yavaş yerinden kalktı, çocukların oynadığı yere doğru gitti.
C) Kazayı görmüş, sonra da gördüklerini herkese anlatmıştı.
D) Annesinin her dediğini yapıyor, evdeki görevlerini eksiksiz yerine getiriyordu.
E) Saatlerce arkadaşını aradı, sonunda onu okulda buldu.

9. Shakespeare de taklit ederdi. Piyesleri, zamanının piyesleri gibidir. Hamlet'ten önce başka Hamletler vardı, tıpkı Cid'den önce Cidler olduğu gibi. Ne var ki büyük sanatçı bir yapıtı, bir karakteri taklit ederken eserinde kendi pençesinin izi kalır; bu iz de sonradan taklit edilir, yeni yeni eserlere kapı aralar.

Bu parçadaki büyük sanatçının, “eserinde, pençesinin izinin kalması” sözüyle anlatılmak istenen nedir?

- A) Duygudan çok düşünceye önem vermesi
B) Eserinde tarihsel gerçeklere yer vermesi
C) Eserinde kendi yaşamından kesitler sunması
D) Kendi üslubunun esere yansması
E) Eserine bir ileti taşıma işlevi yüklememesi

10. O, henüz çok genç olmasına karşın yetenekli ve çalışkan bir yazar. Yorulmak bilmeyen bir kaleme ve başarısını borçlu olduğu sağlam bir gözlem gücüne sahip. Edebiyata, yaşama yönelik duyarlılığıyla yaklaşıyor, yaşanan anın yoğunluğu ve güzelliği ile besliyor yazılarını. Edebiyatın kapılarını, yaşanmışlıklarla beslenen duyarlılıklarla aralıyor.

Bu parçada geçen, “edebiyatın kapılarını, yaşanmışlıklarla beslenen duyarlılıklarla aralamak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Edebiyat dünyasında sağlam bir yer edinmek
B) Güçlü bir söyleyişe sahip olmak
C) Olaylara gerçekçi bir bakış açısıyla yaklaşmak
D) Olayları sanatsal bir biçimde yazıya aktarmak
E) Yaşadığı olaylardan yola çıkarak eser vermek

11. İkilemeyi oluşturan sözcükler “azdan çoğa, önceden sonraya, işin ilk evresinden son evresine, temel kavramdan yardımcı kavrama” şeklinde bir diziliş özelliği gösterir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamayı örneklendirecek bir kullanım yoktur?

- A) Daha kırk elli adım atmadan tarif ettiği dükkânı gördüm.
B) Tokat Ovası boydan boya şeftali çiçekleriyle bezenmişti.
C) Bu kadar büyük araziye ekip biçmek için yeterli elemanımız yok.
D) Hepimizi aslı astarı olmayan sözlerle ikna etmeye çalışıyordu.
E) Beklediğiniz kargo yarın öbür gün gelir.

12. I. Bu koyu yeşil renk odayı iyice boğmuş.
II. Ampulün kör ışığı dükkânı alaca bir karanlığa boğuyordu.
III. Güllü'nün boynuna sarılan Cemile zavallı kadının yanaklarını öpücüğe boğdu.
IV. Durumun vahametini sezen müdürle hoca, işi şakaya boğarak sorumluluktan kurtulmaya çalıştılar.
V. Galiba bunları dinlememek, duymamak, seslerini boğmak için durmadan konuşuyordum.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde geçen “boğmak” sözcüğü kaç değişik anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

13. Gen aktarımı sayesinde besinler daha cazip ve kaliteli hâle getirilebilir ve daha çok ürün alınabilir. Ayrıca, bu organizmalar bazı hastalıklara karşı daha ---- kılınarak verim artışı yoluyla dünyada açlıkla mücadele edilebilir. Meyvelerin olgunlaşma ---- değiştirilebilir, besin öğeleri zenginleştirilebilir, depolama ve raf ömrü ----, besinlerin tatları artırılabilir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) güçlü – müddeti – artırılabilir
B) dirençli – süreci – uzatılabilir
C) sağlıklı – süreci – bağlanabilir
D) kaliteli – vakti – iyileştirilebilir
E) besili – zamanı – kısaltılabilir

14. Kulağa hoş gelsin, duyguları okşasın diye söylenen, süslü ama içi boş, yerine oturmamış “söz”ler değil sözünü ettiğimiz. Ayağı yere sağlam basan, gerçekçi, köşe taşı gibi yerine oturan, gerçeğin ta kendisi olan söylemlerden söz ediyorum. Sahte taşlardan yapılmış bir kolyeyi takar gibi değil, nefes alır gibi, türkü söyler gibi, doğal ve içtenlikli sözlerden söz ediyorum.

Bu parçada sözü edilen “söz”lerin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi sayılmamıştır?

- A) Yaşamı yansıtmak
B) Ahenkli olma
C) Samimilik içermek
D) Kullanıldığı yere uyma
E) Yapaylıktan uzak olma

15. Düşünür, her çağda, fırtınaya tutulmuş gemilere karayı işaret eden deniz fenerleri gibi bir işlev üstlenmiştir.

Bu cümledeki “deniz feneri” benzetmesiyle düşünürlerin vurgulanan yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Topluma yeni düşünceleri benimsetmeye çalışması
B) Topluma yol göstermesi
C) Geleceğe kalacak yapıtlar üretmesi
D) Yapıtlarında döneminin koşullarını yansıtması
E) Toplumsal mesajlar taşıyan yapıtlar ortaya koyması

16. Her yazarın belki de en önemli sorunu yazısına başlık koymakta zorlanmasıdır. Bu, esasında çok da normal bir durumdur. Başlığın yazıyı özetlemesi, duygularınıza tercüman olması gerekmektedir. Dahası yazının edebiyat tarihine geçecek olması başlığın güzel ve estetik olmasını da gerektirir. Ama her yazının okunmak için yazıldığını hesaba katacak olursak bu saydığımız gereklilikler içinde bir tanesi vardır ki belki de en önemlisidir: Başlığın mıknaş gibi olması...

Bu parçada geçen “başlığın mıknaş gibi olması” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazıya konulacak başlık kulağa hoş gelmelidir.
B) Okuyucuda edebî bir zevk uyandırmalıdır.
C) Akılda kalıcı özellikte olmalıdır.
D) Okuyucunun dikkatini çekmelidir.
E) Özgün bir yapıya sahip olmalıdır.

17. Zamanın koşmadığı, aheste aheste yürüdüğü bir Anadolu kasabasıydı burası; büyük büyük iş merkezleri, alışveriş alanları, geniş yollar yapılmış, insanlar çok para kazanana dek... Şimdi bu tarihî şehir yeni yüzünü bir maske gibi taşıyor, konuşabilse ne kadar bunaldığını haykırarak.

Bu parçada geçen “yeni yüzünü bir maske gibi taşımak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çelişki içinde olmak
B) Değişiklikleri benimsememek
C) Uyumsuz bir görüntüsü olmak
D) Hızlı gelişmeden tedirgin olmak
E) Kendini ifade edememek

18. Bir yuvarlağın benim bulabildiğim sayıda köşesi vardır, burada durup kalırsam “araştırmacı” derler bana.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir düşünceyi farklı yönlerini dikkate almadan incelemek
B) Bir konu üzerinde yoğunlaşabilmek
C) Olayları bütün olarak ele alamamak
D) Duracağı noktayı tam olarak kestirememek
E) Geleceğe dair plan yapmamak